

**DẠNG 4: Các giới hạn đặc biệt**

Nhắc lại:

- $1 + \underbrace{1 + 1 + \dots + 1}_n = n$
- $a^3 - b^3 = (a - b) \left( a^2 + ab + b^2 \right)$   
3 số hạng
- $a^n - b^n = (a - b) \left( a^{n-1} + a^{n-2}b + a^{n-3}b^2 + \dots + ab^{n-2} + b^{n-1} \right)$   
n số hạng

$$\text{Tìm } L = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt[n]{1+ax} - 1}{x}$$

**LỜI GIẢI**

Cách giải: Đặt  $t = \sqrt[n]{1+ax} \Rightarrow t^n = 1+ax \Rightarrow x = \frac{t^n - 1}{a}$

Ta có khi  $x \rightarrow 0$  thì  $t \rightarrow 1$ .

$$\begin{aligned} \text{Khi đó } L &= \lim_{x \rightarrow 1} \frac{a(t-1)}{t^n - 1} \\ &= \lim_{x \rightarrow 1} \frac{a(t-1)}{(t-1)(t^{n-1} + t^{n-2} + \dots + t + 1)} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{a}{t^{n-1} + t^{n-2} + \dots + t + 1} = \frac{a}{n} \end{aligned}$$

$$\text{Vậy } L = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt[n]{1+ax} - 1}{x} = \frac{a}{n}$$

$$L = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt[n]{1+ax} - \sqrt[m]{1+bx}}{x}$$

**LỜI GIẢI**

$$L = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt[n]{1+ax} - 1 + 1 - \sqrt[m]{1+bx}}{x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt[n]{1+ax} - 1}{x} - \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt[m]{1+bx} - 1}{x} = \frac{a}{n} - \frac{b}{m} \quad (\text{áp dụng kết quả bài kể trên}).$$

$$L = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt[n]{1+ax} - 1}{\sqrt[m]{1+bx} - 1} \quad (ab \neq 0)$$

**LỜI GIẢI**

$$L = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt[n]{1+ax} - 1}{x} \cdot \frac{x}{\sqrt[m]{1+bx} - 1} = \frac{a}{n} \cdot \frac{m}{b} = \frac{am}{bn} \quad (\text{áp dụng kết quả bài trên}).$$

$$L = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt[n]{1+ax} - \sqrt[m]{1+bx}}{\sqrt{1+x} - 1}$$

**LỜI GIẢI**

$$\begin{aligned} L &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt[n]{1+ax} - 1 + 1 - \sqrt[m]{1+bx}}{x} \cdot \frac{x}{\sqrt{1+x} - 1} = \lim_{x \rightarrow 0} \left( \frac{\sqrt[n]{1+ax} - 1}{x} - \frac{\sqrt[m]{1+bx} - 1}{x} \right) (\sqrt{1+x} + 1) \\ &= 2 \left( \frac{a}{n} - \frac{b}{m} \right) \end{aligned}$$

$$L = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sqrt[m]{x} - 1}{\sqrt{x} - 1}$$

**LỜI GIẢI**

Đặt  $t = \sqrt[m]{x} \Rightarrow x = t^m$ , vậy  $\sqrt[n]{x} = t^n, \sqrt{x} = t^m$

$$L = \lim_{t \rightarrow 1} \frac{t^n - 1}{t^m - 1} = \lim_{t \rightarrow 1} \frac{(t-1)(t^{n-1} + t^{n-2} + \dots + t + 1)}{(t-1)(t^{m-1} + t^{m-2} + \dots + t + 1)} \lim_{t \rightarrow 1} \frac{t^{n-1} + t^{n-2} + \dots + t + 1}{t^{m-1} + t^{m-2} + \dots + t + 1} = \frac{n}{m}.$$

$$L = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x + x^2 + x^3 + \dots + x^n - n}{x + x^2 + x^3 + \dots + x^m - m}$$

### LỜI GIẢI

$$\begin{aligned} \text{Ta có: } x + x^2 + x^3 + \dots + x^n - n &= (x-1) + (x^2-1) + (x^3-1) + \dots + (x^n-1) \\ &= (x-1) + (x-1)(x+1) + (x-1)(x^2+x+1) + \dots + (x-1)(x^{n-1} + x^{n-2} + \dots + 1) \\ &= (x-1)[1 + (x+1) + (x^2+x+1) + \dots + (x^{n-1} + x^{n-2} + \dots + 1)] \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Tương tự: } x + x^2 + x^3 + \dots + x^m - m &= (x-1) + (x^2-1) + (x^3-1) + \dots + (x^m-1) \\ &= (x-1) + (x-1)(x+1) + (x-1)(x^2+x+1) + \dots + (x-1)(x^{m-1} + x^{m-2} + \dots + 1) \\ &= (x-1)[1 + (x+1) + (x^2+x+1) + \dots + (x^{m-1} + x^{m-2} + \dots + 1)] \end{aligned}$$

$$\text{Vậy } L = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(x-1)[1 + (x+1) + (x^2+x+1) + \dots + (x^{n-1} + x^{n-2} + \dots + 1)]}{(x-1)[1 + (x+1) + (x^2+x+1) + \dots + (x^{m-1} + x^{m-2} + \dots + 1)]}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 1} \frac{1 + (x+1) + (x^2+x+1) + \dots + (x^{n-1} + x^{n-2} + \dots + 1)}{1 + (x+1) + (x^2+x+1) + \dots + (x^{m-1} + x^{m-2} + \dots + 1)}$$

$$= \frac{1+2+3+\dots+n}{1+2+3+\dots+m} = \frac{\frac{n(n+1)}{2}}{\frac{m(m+1)}{2}} = \frac{n(n+1)}{m(m+1)}.$$